

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP.....	2
1.1.	Przedmiot specyfikacji	2
1.2.	Zakres stosowania specyfikacji.....	2
1.3.	Zakres robót objętych specyfikacją	2
1.4.	Roboty, których dotyczy specyfikacja	2
1.5.	Określenia podstawowe	3
2.	ORGANIZACJA ROBÓT.....	3
2.2.	Dokumentacja prawna.	3
2.3.	Odbiór frontu robót:	4
2.4.	Transport, przyjmowanie i składowanie materiałów na placu budowy	4
2.5.	Materiały i urządzenia	5
2.6.	Odbiór i przyjmowanie materiałów i wyrobów do montażu.....	5
3.	ROBOTY INSTALACYJNO-MONTAŻOWE	5
3.1.	demontaże w miarę potrzeb.....	5
3.2.	Trasowanie dla nowych lub rozbudowywanych instalacji, lub systemów	6
3.3.	Ochrona przeciwporażeniowa.....	8
4.	PRÓBY MONTAŻOWE	9
4.1.	Próby po montażowe specjalistycznych instalacji	9
4.2.	Próby po montażowe instalacji ochronnej i uziemień.....	10
5.	DOKUMENTACJA POWYKONAWCZA	10
6.	SPRZĘT	10
6.1.	Ogólne wymagania dotyczące sprzętu	10
7.	TRANSPORT.....	11
7.1.	Ogólne wymagania dotyczące transportu	11
7.2.	Wymagania szczegółowe transportu kabli.....	11
8.	WYKONANIE ROBÓT	11
8.1.	Ogólne zasady wykonania robót	11
8.2.	Szczegółowe zasady wykonania robót	12
8.3.	Aparatura, urządzenia i materiały instalacyjne	12
9.	KONTROLA JAKOŚCI	12
9.1.	Ogólne zasady kontroli	12
9.2.	Szczegółowe zasady kontroli.....	13
10.	OBMIAR ROBÓT.....	13
11.	ODBIÓR ROBÓT	14
11.1.	Sprawdzenie kompletności wykonanych prac	14
11.2.	Dokumentacja.....	14

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot specyfikacji

Przedmiotem niniejszej specyfikacji są wymagania dotyczące wykonania i odbioru wszelkich robót związanych z wybudowaniem instalacji elektrycznych oraz elektrycznych słaboprądowych - teletechnicznych wewnętrznych, które zostaną zrealizowane w ramach inwestycji:

Dom Pomocy Społecznej im. L.A. Helclów w Krakowie projekt wykonawczy platformy dla niepełnosprawnych przy schodach w budynku głównym.

W zakresie instalacji elektrycznych wewnętrznych należy wybudować:

- Zasilanie z elektrycznej tablicy bezpiecznikowej.

W zakresie instalacji elektrycznych słaboprądowych - teletechnicznych należy wybudować:

- Instalacje przywoławczą dla personelu opiekuńczego.

1.2. Zakres stosowania specyfikacji

Specyfikacja jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót opisanych w pkt 1.1

1.3. Zakres robót objętych specyfikacją

W budynku należy uzbroić wyznaczone projektem miejsca w systemy zapewniające prawidłową eksploatację planowanego do montażu urządzenia.

1.3.1. Uwagi ogólne:

Dostawę urządzeń należy uruchamiać odpowiednio w trakcie realizacji inwestycji, albowiem postępujący bardzo szybko w tej dziedzinie rozwój techniki przyniesie zapewne możliwość sięgania po bardziej nowoczesne rozwiązania sprzętowe.

1.4. Roboty, których dotyczy specyfikacja

Obejmują wszystkie czynności umożliwiające i mające na celu wykonanie branżowych robót.

W zakres prac wchodzi:

- wykonanie elementów konstrukcji nośnych i wsporczych oraz innych tras pod okablowanie,
- wykonanie okablowania dla instalacji, lub systemów objętych nin. specyfikacją,

- dostawę i montaż szaf, central i specjalistycznych pulpitów sterujących, a także montaż innej specjalistycznej aparatury i urządzeń pracujących w systemach instalacji elektrycznej i teletechnicznej,
- oprogramowanie wymagających tego systemów,
- po montażowe sprawdzenia i uruchomienia,
- sporządzenie dokumentacji powykonawczej,
- opracowanie instrukcji obsługi dla wybudowanych instalacji i systemów,
- szkolenie personelu użytkownika.

1.5. Określenia podstawowe

Takie jak pojęcie: napięcia znamionowego – odległości – zbliżenia itp... opisuje odpowiednia norma.

2. ORGANIZACJA ROBÓT

- 2.1.1. wykonywanie robót montażowych powinno być oparte na wytycznych organizacji robót – na roboczo ustalonych przez Kierownika Budowy. Wytyczne takie Kierownik Budowy uzgadnia z głównymi uczestnikami procesu inwestycyjnego.
- 2.1.2. w przypadku, gdy pewne rodzaje robót nie mogą, lub nie wymagają współpracy z ogólnymi wytycznymi organizacji robót, okoliczność taką Kierownik Budowy uzgadnia tylko w osobami zainteresowanymi.
- 2.1.3. przy ustalaniu kolejności i sposobu wykonywania poszczególnych rodzajów robót Kierownik Budowy (Robót) uwzględnia
  - a) warunki jednoczesnego wykonywania dwóch lub kilku rodzajów robót na odcinkach przylegających do siebie w celu zapobieżenia nieszcześliwym wypadkom, lub możliwości powstawania szkód w równoczesnym wykonywaniu robót na tych odcinkach,
  - b) warunki zapobiegające potrzebie dokonywania zmian w elementach, lub częściach obiektu już wykonanego – przy późniejszym wykonywaniu dalszych robót,
  - c) potrzebie zastosowania środków ochronnych przy wykonywaniu robót, przy których bezpieczeństwo pracowników, lub innych osób mogłoby być zagrożone.

2.2. Dokumentacja prawna.

Przed przystąpieniem do wykonywania robót montażowych wykonawca powinien otrzymać od generalnego realizatora (lub Inwestora) pisemne oświadczenie o posiadaniu ważnej decyzji o pozwoleniu na budowę – zgodnego z aktualnymi w tym zakresie przepisami.

- 2.2.1. Inwestor nie będący osobą fizyczną ustanawia kierownika budowy. W przypadku, gdy na budowie występują instalacyjne roboty budowlano-montażowe – dla ich prowadzenia ustanawia się kierownika robót o odpowiednich kwalifikacjach w danej specjalności. Kierownik robót powinien wpisać do dziennika budowy oświadczenie o

podjęciu swej funkcji. Sprawowanie funkcji kierownika budowy, kierownika robót wymaga uzyskanie stwierdzenia przez właściwy organ o posiadaniu uprawnień do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, a także przynależności osoby sprawujących takie funkcje do PIIB.

- 2.2.2. Kierownik budowy prowadzi dziennik budowy. Prawo wpisów do dziennika budowy przysługuje: kierownikom budowy i kierownikom robót, oraz pracownikom właściwych organów państwowego nadzoru budowlanego, majstrom, upoważnionym przedstawicielom Inwestora i osobom pełniącym nadzór autorski, pracownikom służb BHP. Za prowadzenie dziennika budowy i jego przechowywanie odpowiada kierownik budowy.
- 2.2.3. Jednostką wykonawczą robót montażowych na budowie jest kierownik specjalistycznych robót bezpośrednio współpracujący z kierownikiem budowy.
- 2.2.4. Zakres korzystania z urządzeń placu budowy przez branżowego wykonawcę specjalistycznych robót – regulują wewnętrzne umowy pomiędzy Kierownictwem budowy i branżowymi wykonawcami.

2.3. Odbiór frontu robót:

- 2.3.1. Odbiór frontu robót przez wykonawcę powinien być dokonany komisyjnie z udziałem zainteresowanych stron i udokumentowany sporządzeniem stosownego protokołu.
- 2.3.2. Zakres i termin przekazania frontu robót powinien być zgodny z ustaleniami opisanymi w umowie o realizację inwestycji

2.4. Transport, przyjmowanie i składowanie materiałów na placu budowy

- 2.4.1. Składowanie materiałów, aparatów i urządzeń na terenie budowy powinno odbywać się w warunkach zapobiegających ich zniszczeniu, uszkodzeniu, lub pogorszeniu ich właściwości technicznych na skutek wpływów atmosferycznych, lub czynników fizyko-chemicznych. Przy składowaniu należy przestrzegać wymagań wynikających ze specjalnych właściwości materiałów i urządzeń, oraz spełnić wymagania ochrony pożarowej.
- 2.4.2. przemieszczanie materiałów lub urządzeń ciężkich w magazynach budowy, jak też na miejscu montażu należy wykonywać za pomocą wózków, lub rolek. Przy przewozie i transporcie z wykorzystaniem urządzeń mechanicznych należy przestrzegać aktualnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Przy załadunku, wyładunku i transporcie ręcznym należy przestrzegać aktualnych przepisów dotyczących ręcznego przenoszenia ciężarów.
- 2.4.3. w czasie transportu oraz składowania materiałów i aparatury elektrycznej należy przestrzegać zaleceń wytwórców. Zaleca się dostarczanie urządzeń i ich konstrukcji oraz aparatów na stanowiska montażu bezpośrednio przed montażem. W celu uniknięcia dodatkowego transportu wewnętrznego.
- 2.4.4. Transport kabli należy prowadzić z zachowaniem następujących warunków: - kable przewozić na bębnoch; dopuszcza się transport kabli w kręgach, jeżeli masa kręgu nie

przekracza 80 kg, a temperatura otoczenia nie jest niższa niż + 4 °C. Wewnętrzna średnica kręgu nie może być mniejsza niż 40-krotna średnica zewnętrznego kabla.

- 2.4.5. w czasie transportu i składowania końce kabli powinny być zabezpieczone przed zawilgoceniem i innymi wpływami środowiska.

2.5. Materiały i urządzenia

Wyspecyfikowane niżej materiały i urządzenia obrazują parametry i walory użytkowe jakich Inwestor oczekuje. Parametry te opisane są w stosowanych kartach katalogowych. Dopuszcza się stosowanie innych materiałów, lub urządzeń niż wyspecyfikowane w projekcie pod warunkiem, że zastosowane urządzenia i materiały będą posiadały stosowne certyfikaty, a ich funkcje użytkowe i estetyczne, a także ich trwałość użytkowa będą nie pogorszone w stosunku do wyspecyfikowanych materiałów i urządzeń.

Stosując zamienne materiały i urządzenia wykonawca jest obowiązany uzyskać opinię o tej zamianie u autora projektu.

2.6. Odbiór i przyjmowanie materiałów i wyrobów do montażu

Przyjęcie materiałów, (w tym również elementów konstrukcji i urządzeń) do zabudowania powinno być poprzedzone jakościowym i ilościowym odbiorem. Odbioru dokonuje Kierownik Robót elektrycznych sporządzając na tą okoliczność stosowną notatkę, w której stwierdza, że dostarczone materiały i urządzenia są zgodne z certyfikatem lub deklaracją zgodności wystawioną przez ich dostawcę. Materiały kierowane do zabudowania powinny być zgodne z wymaganiami podanymi w projekcie wykonawczym i powinny odpowiadać wymaganiom obowiązujących norm i przepisów.

Materiały lub urządzenia o zbliżonych, lecz nie identycznych parametrach niż podano w projekcie – można stosować na budowie za pisemną zgodą projektanta i inwestora.

Wykonawca jest obowiązany dostarczać na budowę urządzenia, wyroby i materiały nowe (nie używane) Materiały używane mogą być stosowane wyłącznie za pisemną zgodą Inwestora.

3. ROBOTY INSTALACYJNO-MONTAŻOWE

3.1. demontaże w miarę potrzeb

Przy demontażach istniejących instalacji i urządzeń należy określić zakres tego demontażu i zakres ten uzgodnić z kierownikiem budowy.

Instalacje lub urządzenia elektryczne skierowane do demontażu należy pozbawić napięcia poprzez ich trwałe odłączenie od źródła napięcia.

3.2. Trasowanie dla nowych lub rozbudowywanych instalacji, lub systemów

Podstawę wytyczenia trasy stanowi dokumentacja prawna oraz rysunki. Wytyczenie tras powinno być wykonane przez kierownika branżowych robót. Należy sprawdzić zgodność trasy w rozwiązaniach przyjętymi na rysunkach, sprawdzając, czy na obiekcie nie nastąpiły zmiany mogące wpłynąć na konieczność zmiany zaprojektowanej trasy okablowania.

Trasa specjalistycznych instalacji powinna przebiegać bezkolizyjnie z innymi instalacjami. Powinna być przejrzysta, prosta i dostępna dla prawidłowej konserwacji oraz remontów. Wskazane jest, aby przebiegała w liniach pionowych i poziomych.

3.2.1. Montaż konstrukcji wsporczych i uchwytów

Konstrukcje wsporcze przewidziane do ułożenia na nich instalacji elektrycznych bez względu na rodzaj instalacji powinny być zamocowane do podłoża (ścian, stropów, elementów konstrukcyjnych budynku) w sposób trwały uwzględniający warunki lokalne i technologiczne, w jakich instalacja będzie pracować, oraz sam rodzaj instalacji.

3.2.2. Przejścia przez ściany i stropy

Wszystkie przejścia obwodów instalacji elektrycznych przez ściany stropy itp. muszą być chronione przed uszkodzeniami. Przejścia należy wykonywać w przepustach rurowych. Przejścia pomiędzy pomieszczeniami o różnych atmosferach powinny być wykonane w sposób szczelny, zapewniający nie przedostawanie się wycieków.

W przypadku przechodzenia przez ściany oddzielające strefy pożarowe należy bezwzględnie stosować materiały uszczelniające o stopniu wytrzymałości ogniowej równej wytrzymałości ogniowej ścianom, przez które przechodzą.

Obwody kablowe specjalistycznych instalacji przechodzące przez podłogi muszą być chronione przed przypadkowym uszkodzeniem.

3.2.3. Montaż aparatury i osprzętu

Sprzęt i aparaturę należy montować do podłoża w sposób trwały, zapewniający mocne i bezpieczne jego osadzenie.

3.2.4. Łączenie przewodów

W instalacjach łączenie przewodów należy wykonywać w sprzęcie i osprzęcie instalacyjnym i w odbiornikach. Nie wolno stosować połączeń skręcanych.

W przypadku, gdy odbiorniki elektryczne mają fabrycznie wyprowadzone na zewnątrz przewody, a samo ich przyłączenie do instalacji nie zostało omówione w projekcie, sposób przyłączenia należy uzgodnić z projektantem, lub kompetentnym przedstawicielem Inwestora

Przewody muszą być ułożone swobodnie i nie mogą być narażone na naciągi i dodatkowe naprężenia

Do danego zacisku należy przyłączać przewody o rodzaju wykonania, przekroju i liczbie – do jakich zacisk ten jest przystosowany

W przypadku stosowania zacisków, do których przewody są przyłączone za pomocą oczek – pomiędzy oczkiem a nakrętką, oraz między oczkami powinny znajdować się przekładki metalowe zabezpieczone przed korozją w sposób umożliwiający przepływ prądu.

Zdejmowanie izolacji i czyszczenie przewodów nie może powodować uszkodzeń mechanicznych.

Końce przewodów miedzianych wielodrutowych powinny być zabezpieczone zaprasowanymi tulejkami, lub ocynowane.

3.2.5. Podejścia do odbiorników

Podejścia instalacji do odbiorników i urządzeń należy wykonać w miejscach bezkolizyjnych, bezpiecznych, oraz w sposób estetyczny.

3.2.6. Przyłączanie odbiorników

Miejsca połączeń żył z zaciskami odbiorników powinny być dokładnie oczyszczone. Samo połączenie musi być wykonane w sposób pewny pod względem elektrycznym i mechanicznym, oraz zabezpieczone przed osłabieniem siły docisku i korozją.

Przyłączenia sztywne należy wykonywać w rurach wprowadzonych bezpośrednio do odbiorników, oraz przewodami kabelkowymi i kablami. Wykonuje się je do odbiorników stałych, zamocowanych do podłoża i nie ulegających żadnym przesunięciom.

Przyłączenia elastyczne stosuje się, gdy odbiorniki narażone są na drgania o dużej amplitudzie, lub przystosowane do przesunięć i przemieszczeń. Przyłączenia te należy wykonywać: przewodami giętkimi izolowanymi wielożyłowymi – przewodami giętkimi jednożyłowymi w rurach elastycznych – przewodami giętkimi izolowanymi wielożyłowymi w rurach elastycznych.

Przewody wychodzące z rur powinny być zabezpieczone przed mechanicznym uszkodzeniem izolacji. W miejscach narażonych na uszkodzenia mechaniczne doprowadzane przewody muszą być chronione.

3.2.7. Układanie przewodów

Na przygotowanej trasie należy układać rury osłonowe, lub koryta. Końce rur lub koryt powinny być pozbawione ostrych krawędzi.

Cała instalacja rurowa powinna być wykonana ze spadkami 0,1 % w celu umożliwienia odprowadzania wody zbierającej się wewnątrz instalacji.

Zabrania się układania rur z wciągniętymi w nie przewodami.

Wciąganie przewodów należy wykonywać za pomocą specjalnego osprzętu montażowego – np. sprężyny instalacyjnej. Nie wolno do tego celu stosować przewodów, które później zostaną użyte w instalacji.

3.2.8. Barwy przewodów:

Rezerwuje się kolory wyróżniające przewody w instalacji: przewód neutralny powinien być barwy niebieskiej. Przewód ochronny – barwy żółto-zielonej

3.2.9. Układanie przewodów na ścianie, na uchwytach

Przy układaniu przewodów na uchwytach – odległości pomiędzy uchwytami nie powinny być większe niż 0,5 m – dla przewodów kabelkowych i 1,0 m dla kabli

Rozstawienie uchwytów powinno być takie, aby odległości pomiędzy nimi ze względów estetycznych były jednakowe. Uchwyty powinny znajdować się w pobliżu sprzętu i osprzętu, do którego dany przewód jest wprowadzany. Zwisy przewodów pomiędzy uchwytami nie mogą być widoczne.

3.2.10. Szczególne wymagania

Przy instalacji w wykonaniu szczelnym przewody i kable należy uszczelniać w sprężce i aparatach za pomocą dławic. Średnica dławicy i otworu uszczelniającego powinna być dostosowana do średnicy zewnętrznej przewodu. Po dokręceniu dławic zaleca się je dodatkowo uszczelniać kitem, lub inną masą.

3.3. Ochrona przeciwporażeniowa

Ochronie tej podlega cała instalacja o częściach metalowych wraz ze sprzętem i osprzętem oraz odbiornikami. Wszelkie połączenia, w których galwaniczne przejście prądu jest wątpliwe muszą być dodatkowo mostkowane. Takie połączenia mogą być wykonane w postaci objemek z taśmy i zamontowane w sposób zapewniający ciągłość metaliczną.

Przekrój ich nie może być mniejszy od przekroju przewodów ochronnych stosowanych w danej instalacji

Wszystkie połączenia metaliczne muszą być zabezpieczone przed korozją, oraz muszą być dostosowane do warunków lokalnych i gwarantować trwałą w czasie ciągłość.

3.3.1. Wymagania dla okablowania:

Materiały stosowane do instalacji powinny odpowiadać następującym wymaganiom:

- a) przewód ochronny powinien mieć izolację barwy żółtozielonej.
- b) gołe druty, linki, lub taśmy przeznaczone do wykonania przewodów ochronnych powinny być dostarczone w kęgach bez załamań, lub innych uszkodzeń mechanicznych. Pręty i kształtowniki powinny być dostarczone w odcinkach prostych o długości nie mniejszej niż 5 m, a przeznaczone na uziomy pogrążane nie mniejszej niż 3 m
- c) inne materiały (śruby, nakrętki, podkładki sprężyste) powinny być zabezpieczone przed korozją. Powłoki ochronne nie powinny zwiększać rezystancji połączeń.
- d) przewody ochronne i wyrównawcze należy układać wzdłuż trasy przewodów skrajnych (fazowych). Przewód ochronny w miejscach połączeń powinien mieć długość większą niż przewody skrajne.
- e) przewody gołe nie powinny stykać się z materiałami palnymi. Nie należy ich stosować w pomieszczeniach zagrożonych wybuchem, oraz w pomieszczeniach, w których znajdują się pyły łatwopalne
- f) w przypadku zmiany kierunku układania – promień zgięcia nie powinien być mniejszy od 5-krotnego wymiaru przewodu (średnicy, lub boku w płaszczyźnie gięcia.
- g) przewody uziomów roboczych i ochronnych należy izolować od siebie
- j) połączenia śrubowe powinny być wykonane śrubami o średnicy co najmniej M10 i odpowiednio zabezpieczone przed korozją. Ponad nakrętkę powinny wystawać przynajmniej dwa zwoje gwintu śruby. Nakrętkę należy odpowiednio mocno dokręcić zabezpieczyć podkładką sprężystą.

4. PRÓBY MONTAŻOWE

4.1. Próby po montażowe specjalistycznych instalacji

W instalacjach po zakończeniu robót należy przeprowadzić próby montażowe obejmujące badania i pomiary. Zakres podstawowych prób montażowych obejmuje: - pomiar rezystancji izolacji, który należy wykonać dla każdego obwodu oddzielnie od strony zasilania. Rezystancja izolacji mierzona między przewodami skrajnymi, a także pomiędzy przewodem skrajnym a przewodem ochronnym i neutralnym nie może być mniejsza niż 0,25 MΩ dla instalacji 1-fazowej i 0,5 MΩ dla instalacji 3-fazowej. Rezystancja izolacji odbiorników nie może być mniejsza niż 1 MΩ.

Po pozytywnym zakończeniu wszystkich prac objętych próbami montażowymi należy załączyć instalację pod napięcie i sprawdzić czy zainstalowane aparaty i urządzenia są zasilane i działają prawidłowo.

4.2. Próby po montażowe instalacji ochronnej i uziemień

Po wykonaniu instalacji przeprowadzone powinny być próby: oględziny wykonanej instalacji wraz z urządzeniami i aparatami wchodzącymi w jej skład, pomiary i próby

Na podstawie oględzin instalacji należy stwierdzić czy została ona wykonana zgodnie z dokumentacją techniczną, a w szczególności sprawdzić umocowanie przewodów ochronnych i sygnałowych – rodzaje i wymiary przewodów ochronnych – prawidłowość wykonanych zabezpieczeń antykorozyjnych – oznakowanie barwne przewodów ochronnych – prawidłowość umocowania urządzeń i aparatury dodatkowej

Protokół sprawdzeń i pomiarów powinien zawierać dokładne określenie badanego odbiornika i pełną analizę funkcjonalną.

Rezystancja izolacji mierzona między przewodami skrajnymi, a także pomiędzy przewodem skrajnym a przewodem ochronnym i neutralnym nie może być mniejsza niż 0,25 MΩ dla instalacji do 250 V i 0,5 MΩ dla instalacji do 500 V. Rezystancja izolacji odbiorników nie może być mniejsza niż 1 MΩ.

Po pozytywnym zakończeniu wszystkich prac objętych próbami montażowymi należy załączyć instalację pod napięcie i sprawdzić jej funkcjonalność.

5. DOKUMENTACJA POWYKONAWCZA

Przy przekazywaniu instalacji do użytkowania wykonawca jest obowiązany dostarczyć Inwestorowi dokumentację powykonawczą, a w szczególności:

- a) dokumentację techniczną z naniesionymi zmianami przebiegu tras, lokalizacji urządzeń, aparatów i uziomów z ujawnieniem użytych materiałów odbiegających od projektu,
- b) protokoły prób i oględzin po montażowych,
- c) protokół z ruchowych, testowych sprawdzeń wybudowanych systemów,
- c) instrukcje eksploatacji zamontowanych instalacji specjalnych, oraz mechanizmów i urządzeń.

6. SPRZĘT

6.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Sprzęt wykorzystywany w trakcie prac musi spełniać przepisy BHP oraz umożliwiać sprawne ich wykonanie.

7. TRANSPORT

7.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Materiały i urządzenia powinny być przewożone suchymi i krytymi środkami transportu, z uwzględnieniem wskazań transportowych podanych przez producentów, zabezpieczone przed przesuwaniem się i gwałtownymi wstrząsami.

7.2. Wymagania szczegółowe transportu kabli

- Bębny z kablami muszą być w czasie transportu zabezpieczone przed przesuwaniem się.
- W żadnym przypadku nie należy dopuścić do uderzania w zwoje kabla tarczą sąsiedniego bębna.
- Bębny z kablami można transportować tylko w pozycji stojącej – na tarczach.
- Do zdejmowania bębnow należy używać wózków podnośnikowych, dźwigów samochodowych lub zewnętrznych.
- Nie wolno zrzucać bębnow bezpośrednio na ziemię.

8. WYKONANIE ROBÓT

8.1. Ogólne zasady wykonania robót

Instalację systemów należy wykonać w ostatnim etapie procesu inwestycyjnego, po zakończeniu wszelkich innych prac instalacyjnych, ale przed zamontowaniem np. sufitów podwieszanych.

Roboty należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami i zatwierdzoną dokumentacją projektową, w sposób nie zagrażający bezpieczeństwu ludzi i mienia, a także tak, aby nie dochodziło do pogorszenia walorów użytkowych istniejących elementów infrastruktury wskutek niewłaściwego wykonania robót. Wszelkie operacje technologiczne należy wykonywać z zachowaniem:

- bezpieczeństwa uczestników procesu budowlanego i ich mienia
- bezpieczeństwa osób postronnych w strefie wykonywania robót
- zabezpieczenia mienia znajdującego się w pobliżu miejsca robót przed zniszczeniem lub uszkodzeniem w wyniku prowadzonych robót

Wykonawca ponosi odpowiedzialność za jakość wykonania wszystkich elementów i rodzajów robót oraz zobowiązany jest do stosowania w czasie prowadzenia robót wszelkich przepisów dotyczących ochrony środowiska naturalnego. Podczas realizacji robót należy przestrzegać przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, a w szczególności nie wykonywać prac w warunkach niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia oraz nie spełniających wymagań sanitarnych.

8.2. Szczegółowe zasady wykonania robót

Specjalistyczne urządzenia łączności wewnętrznej należy zainstalować zgodnie z załączonymi kartami DTR.

Przy układaniu kabli należy zwrócić szczególną uwagę na wymagania producenta zawarte w kartach katalogowych.

Dla kabli miedzianych promień zginania kabla nie powinien być mniejszy niż 4 krotna średnica kabla.

8.3. Aparatura, urządzenia i materiały instalacyjne

Lp.	Nazwa	Jm	Ilość
1.	Kolek rozporowy metalowy	szt	75
2.	Kółki rozporowe plastikowe	szt	276
3.	Listwy ścienne PCV	szt	98
4.	Panel wywoławczy	szt	2
5.	Przewód	szt	98
6.	Przewód	szt	26
7.	Ramka	szt	2
8.	Uchwyt kabla	szt	75
9.	Unifon	szt	2
10.	Wyłączniki nadprądowe	szt	1
11.	Wyłączniki różnicowonadprądowe	szt	1
12.	Zasilacz	szt	2

9. KONTROLA JAKOŚCI

9.1. Ogólne zasady kontroli

Sprawdzenie robót powinno być wykonane zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami

Sprawdzeniu i kontroli w czasie wykonywania robót oraz po ich zakończeniu powinno podlegać:

- posiadanie odpowiednich uprawnień przez pracowników:
- poświadczenia bezpieczeństwa o klauzuli „ZASTRZEŻONE” – wszyscy biorący udział w zamówieniu
- uprawnienia elektryczne – przynajmniej jedna osoba
- autoryzacje lub zaświadczenia o szkoleniu na instalowane urządzenia słaboprądowe – przynajmniej jedna osoba

Sprawdzeniu podlega:

- posiadanie atestów i certyfikatów na materiały i urządzenia
- zgodność wykonania robót z dokumentacją projektową
- ułożenie kabli
- montaż urządzeń
- wykonanie pomiarów

9.2. Szczegółowe zasady kontroli

9.2.1. Urządzenia i aparatura elektroniczna

- Należy sprawdzić poprawność montażu wszystkich urządzeń oraz zgodność ich rozmieszczenia z dokumentacją techniczną.
- Należy sprawdzić zasilanie urządzeń
- Sprawdzeniu należy poddać każdy element systemu i ocenić jakość obsługiwanego kanału w technologii fonicznej. W razie potrzeby należy skorygować nastawy pierwotne.
- Należy sprawdzić uprawnienia każdego z użytkowników do sterowania określonymi kanałami

9.2.2. Linie kablowe

- Należy sprawdzić, czy izolacja kabli nie posiada widocznych uszkodzeń
- Sprawdzeniu należy poddać ciągłość poszczególnych żył kabli
- Należy sprawdzić, czy zachowany został odpowiedni promień gięcia kabli (szczególnie dotyczy to kabli światłowodowych)

9.2.3. Pomiary

Dla instalacji elektrycznej muszą zostać wykonane pomiary oporności izolacji oraz zadziałania zabezpieczeń nadprądowych i przeciwporażeniowych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

10. OBMIAR ROBÓT

Zgodnie z Dokumentacją należy wykonać zakres robót wymieniony w niniejszym opracowaniu. Rozliczenia za wykonane roboty będą oparte na zryczałtowanych zasadach

Cena robót obejmuje:

- roboty pomiarowe, przygotowawcze, wytyczenie tras dla okablowania
- przygotowanie podłoża, uchwytów itp.,
- montaż konstrukcji nośnych i wsporczych dla okablowania i aparatury,
- zakup kompletu materiałów, urządzeń i wszystkich prefabrykatów oraz transport na miejsce wbudowania,
- wykonanie robót montażowych, itp
- wykonanie podłączenia urządzeń,

- zarobienie i podłączenie kabli i przewodów w tym kable i przewody torów zasilania elektrycznego, oraz kabli sterowniczych,
- montaż wszystkich elementów systemu
- oznakowanie kabli,
- oprogramowanie systemów
- wykonanie pomiarów elektrycznych i wszystkich koniecznych badań potwierdzonych protokołami zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami między innymi:
- próby po montażowe, sprawdzenie działania poszczególnych urządzeń,
- uporządkowanie pomieszczeń w których prowadzono roboty.

11. ODBIÓR ROBÓT

11.1. Sprawdzenie kompletności wykonanych prac

Celem sprawdzenia kompletności wykonanych prac jest wykazanie, że w pełni wykonano wszystkie prace związane z montażem systemu oraz stwierdzenie zgodności ich wykonania z projektem oraz z obowiązującymi przepisami i zasadami technicznymi.

W ramach tego etapu prac odbiorowych należy przeprowadzić następujące działania:

- Porównanie wszystkich elementów wykonanej instalacji ze specyfikacją projektową, zarówno w zakresie materiałów, jak i ilości,
- Sprawdzenie zgodności wykonania instalacji z obowiązującymi przepisami oraz z zasadami technicznymi,
- Sprawdzenie dostępności dla obsługi instalacji ze względu na działanie i konserwację,
- Sprawdzenie kompletności dokumentów niezbędnych do eksploatacji systemu.

11.2. Dokumentacja

Dla zainstalowanych systemów należy dostarczyć następującą dokumentację

- dokumentację powykonawczą
- protokół szkolenia
- protokół odbioru

11.2.1. Dokumentacja powykonawcza

Dokumentacja powykonawcza powinna zawierać:

- charakterystykę systemu wraz z jego opisem funkcjonalnym,
- opis techniczny systemu w tym szczegółową specyfikację zabudowanych urządzeń wraz ze wskazaniem ich kierunku dostawy,
- rozmieszczenie urządzeń,
- przebieg tras kablowych,
- schematy blokowe,
- wskazówki dla administratora i konserwatora,

- instrukcję obsługi dla operatorów systemów.

11.2.2. Protokół szkolenia

Powinien zawierać wyszczególnione z nazwiska i pełnionej funkcji osoby, które zostały przeszkolone wraz z ich podpisami potwierdzającymi odbycie szkolenia. W protokole należy wskazać osobę pełniącą funkcję administratora systemu.

11.2.3. Protokół odbioru

Powinien zawierać potwierdzenie wykonania odbioru prac podpisane przez upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego oraz Wykonawcy, a także wyszczególnienie dostarczonej dokumentacji.